

Ταμπέλες

Πηγή: *All different – All equal, Education Pack*, © Συμβούλιο της Ευρώπης³⁴

Θέματα: Στερεότυπα, διακρίσεις

Στόχοι:

- Να διερευνήσουν οι μαθητές τη σχέση ανάμεσα στο τι είναι αναμενόμενο από αυτούς και στο πώς συμπεριφέρονται
- Να ευαισθητοποιηθούν σχετικά με τις συνέπειες της συμπεριφοράς τους στους άλλους
- Να προκληθεί συζήτηση για τις συνέπειες που προκύπτουν, όταν αντιμετωπίζουμε τους ανθρώπους με στερεότυπα

Διάρκεια: Μία ώρα

Προτεινόμενες τάξεις: Γ' Γυμνασίου – Γ' Λυκείου

Τι χρειαζόμαστε: Λευκές ετικέτες περίπου 5Χ2 εκ., μία για κάθε μαθητή

Προετοιμασία: Γράφουμε πάνω σε κάθε ετικέτα ένα χαρακτηριστικό, π.χ. ανεύθυνος, ευφυής, χαζός, έξυπνος, άγαρμπος κ.λπ.

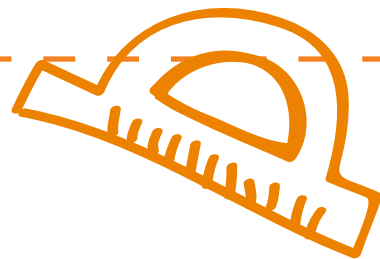
Αποφασίζουμε ποιος θα είναι ο στόχος της τάξης, όπως για παράδειγμα να σχεδιάσει μια αφίσα συνεργατικά, να οργανώσει μια εκδήλωση, να μεταφέρει έπιπλα ή να κάνει μια συζήτηση (π.χ. πάνω στην ερώτηση: «Αν μπορούσε να έρθει στην πόλη μας ένα πολύ γνωστό μουσικό γκρουπ, ποιο θα θέλαμε να είναι;»).

Περιγραφή:

1. Κολλάμε μια ετικέτα στο μέτωπο κάθε μαθητή, χωρίς ο ίδιος να μπορεί να δει τι γράφει.
2. Εξηγούμε το στόχο στους μαθητές (π.χ. να οργανώσουν την εκδήλωση). Τονίζουμε ότι κατά τη διάρκεια της διαδικασίας πρέπει να αντιμετωπίζουν τους άλλους σύμφωνα με τις ετικέτες τους (ταμπέλες). Για παράδειγμα, αν κάποιος έχει την ταμπέλα «τεμπέλης» στο μέτωπό του, όλοι οι άλλοι πρέπει να του συμπεριφέρονται σαν να είναι πάντα τεμπέλης, χωρίς όμως να του αναφέρουν τη συγκεκριμένη λέξη!
3. Οι μαθητές πρέπει να προσπαθήσουν πολύ για να πετύχουν το στόχο τους και να συμπεριφέρονται ο ένας στον άλλον σύμφωνα με το στερεότυπο της ταμπέλας τους.
4. Στο τέλος της δραστηριότητας οι μαθητές πρέπει να μαντέψουν τι γράφει η ταμπέλα τους, αν

34. Η μετάφραση στα ελληνικά έχει γίνει έπειτα από έγκριση του Συμβουλίου της Ευρώπης. Η απόδοσή της αποτελεί ευθύνη του Γραφείου της Υ.Α. στην Ελλάδα.

και δεν είναι αυτός ο κύριος στόχος του παιχνιδιού.

Ανασκόπηση και αξιολόγηση

Είναι πολύ σημαντικό να εξασφαλίσουμε χρόνο, ώστε όλοι οι μαθητές να μιλήσουν. Ξεκινάμε ρωτώντας, αν μπορούν να μαντέψουν τι γράφει η ετικέτα τους και έπειτα εξετάζουμε πτυχές της δραστηριότητας:

- Πώς νιώσατε κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας;
- Ήταν δύσκολο να συμπεριφέρεστε στους άλλους γύρω σας σύμφωνα με τις ταμπέλες τους;
- Μήπως υπήρξε κάποιος που άρχισε να συμπεριφέρεται, όπως υπαγόρευε η ταμπέλα του; Π.χ. κάποιος που είχε την ετικέτα «ευφυής», μήπως άρχισε να λέει ανέκδοτα και να συμπεριφέρεται με μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση; Ή κάποιος που είχε την ετικέτα «τεμπέλης», μήπως σταμάτησε να βοηθάει ή να συμμετέχει;
- Τι είδους ταμπέλες βάζουμε στους ανθρώπους στην πραγματική ζωή; Πώς τους επηρεάζουν και πώς επηρεάζουν τον τρόπο που σκεφτόμαστε γι' αυτούς;
- Ποιες από τις ταμπέλες που χρησιμοποιήσαμε στη δραστηριότητα έχουν «κολλήσει» πάνω σε ανθρώπους στην πραγματική ζωή και ποιοι είναι αυτοί οι άνθρωποι;
- Ισχύουν ως χαρακτηρισμοί στην πραγματικότητα;

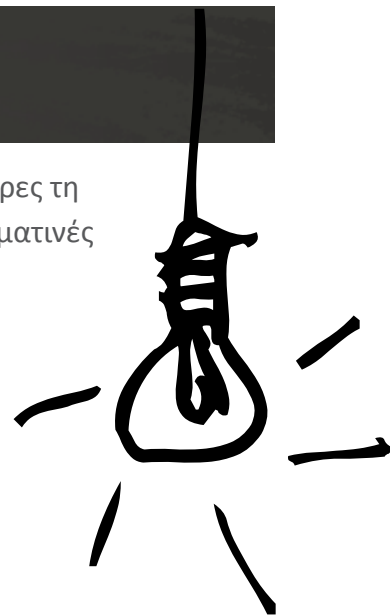
Λαμβάνουμε υπόψη ότι αυτή η δραστηριότητα μπορεί να προκαλέσει έντονα συναισθήματα. Προσέχουμε ιδιαίτερα, ώστε να μη δώσουμε κάποια ετικέτα σε μαθητή που έχει τάσεις για αυτό το χαρακτηριστικό ή έχει στοχοποιηθεί για κάτι παρόμοιο.

Ιδέες για τη συνέχεια

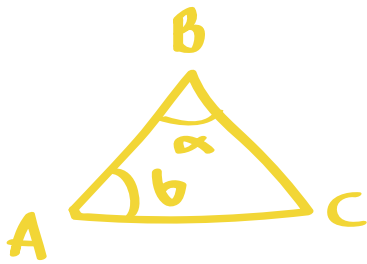
Μπορούμε να ενθαρρύνουμε τους μαθητές να παρατηρήσουν για μερικές μέρες τη δυναμική της τάξης τους ή κάποιας ομάδας στην οποία λειτουργούν (απογευματινές δραστηριότητες, κάποια παρέα στο σχολείο κ.ά.), και να εντοπίσουν πιθανές ταμπέλες με θετική ή αρνητική χροιά που έχουν αποκτήσει διάφορα άτομα.

Οι μαθητές μπορούν μέσα από παιχνίδια ρόλων να πειραματιστούν με τα διαφορετικά στερεότυπα, χρησιμοποιώντας σαν αφορμή μια στάση λεωφορείου, το χώρο αναμονής ενός ιατρείου ή μια δημοσιογραφική συνέντευξη σχετικά με τη ληστεία μιας τράπεζας. Στις ταμπέλες μπορούν να προστεθούν και άλλα χαρακτηριστικά σχετικά με την ταυτότητα κάποιου π.χ. φύλο, εθνικότητα, ηλικία, σωματικά χαρακτηριστικά. Η ίδια σκηνή μπορεί να παιχτεί επανειλημμένως με τους ίδιους παίκτες που κάθε φορά θα έχουν διαφορετικές ταμπέλες. Παραμένει όμως η οδηγία ότι δε θα γνωρίζουν τι γράφει η ταμπέλα κάθε φορά.

Προτάσεις για δράση

Η ομάδα μπορεί να έρθει σε επαφή με φορείς και οργανώσεις που ασχολούνται με θέματα στερεοτύπων και να ακούσει προσωπικές μαρτυρίες ανθρώπων που βίωσαν διακρίσεις και πώς αυτό επηρέασε τη ζωή τους. Ενδεικτικά, τέτοιο υλικό μπορείτε να βρείτε στην αντιρατσιστική πλατφόρμα της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες www.1againstracism.gr καθώς και μέσα από τους φορείς που αναφέρονται στο παράρτημα του βιβλίου.

$$1 + 2 = 3$$